

amb l'estratègia de rebuig al marc estatal, perquè en definitiva es tractava d'actuar en aquest marc i això sempre pot implicar consolidar-ho.

Avui dia, existeixen condicions per a una articulació més profunda i més eficaç entre els moviments sobiranistes de l'estat, per diverses raons, la crisi de la monarquia i el règim del 78, el canvi de cicle a Euskal Herria amb la finalitat de l'activitat armada d'ETA, els efectes de les crisis provocades pel neoliberalisme, l'avanç sobiranista a Catalunya, la crisi de Podemos i les expressions del 15M... El rumb de la història és certament imprevisible, però sí que podem aprendre del passat i les diferents estratègies sobiranistes han anat mostrant les seves forteses, però també les seves febleses. No és gens fàcil construir nou sentit comú i majories socials contra corrent, però ara ja sabem que això no basta: fa falta una estratègia eficaç per a superar els obstacles i materialitzar la voluntat popular enfront d'uns poders que no es comporten democràticament. Dit d'una altra manera, no es pot eludir la qüestió de les relacions de força.

És en aquest context on se situa l'acció comuna de les forces sobiranistes en l'àmbit de l'estat espanyol. La paradoxa és que l'únic espai que té un projecte alternatiu a l'estat espanyol és el sobiranisme, que en la major part dels casos, aspira a marxar d'aquest estat! Ens toca cavalcar aquesta paradoxa, gestionar contradiccions i assajar noves fórmules per a superar bloquejos i construir nous es-

cenaris. Pot resultar sorprenent la mera idea d'una estratègia independentista que passi per aliances i una certa planificació en l'àmbit d'estat espanyol, però la funció de la política transformadora és obrir camins, no acomodar-se en posicions de principismes o essencialistes.

"L'ESQUERRA EUROPEA HISTÒRICA HA ESTAT POC INCLINADA DAVANT ELS MOVIMENTS D'ALLIBERAMENT NACIONAL O SOBIRANISMES DELS POBLES SENSE ESTAT EN EL CONTINENT"

En qualsevol cas, hi ha dues coses clares: la primera, que el treball de connexió i construcció de confiança dut a terme és un fonament sòlid i la segona, que hem de ser capaces d'aprofitar la força de la nostra coordinació, que és molta i està encara infrautilitzada. No serà fàcil, perquè l'estatal és un marc hostil i sempre existeix el risc

de captura, dit d'una altra manera, d'ajudar a reforçar l'estat en lloc d'erosionar-lo; però una cosa és parar esment als riscos i una altra quedar-se en port per por d'enfrontar-los.

Per a acabar la meua reflexió, torno al començament i a la meua intervenció a l'Escola Sobiranista. Es tractava ni més ni menys que de caracteritzar de ma-

"LA PARADOXA ÉS QUE L'ÚNIC ESPAI QUE TÉ UN PROJECTE ALTERNATIU A L'ESTAT ESPANYOL ÉS EL SOBIRANISME, QUE EN LA MAJOR PART DELS CASOS, ASPIRA A MARXAR D'AQUEST ESTAT!"

nera sintètica el temps-món en el qual vivim i vaig intentar fer-lo articulant quatre idees-força: sindèmia (en relació amb la multiplicitat de factors que s'encadenen amb el coronavirus), neoliberalisme, acceleració i emergència civilitzacional-climàtica-ecològica. Aquests quatre elements reclamen un sobiranisme emancipador més ambiciós en els seus reptes i més audaç en les seves apos-

tes. El desafiament és aquí fora, és temps d'iniciativa.

